

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Голубицького Сергія Германовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини п'ятої статті 11 Закону України „Про управління об'єктами державної власності“

м. К и ї в
15 липня 2020 року
№ 149-1(II)/2020

Справа № 3-131/2020(285/20)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Мойсика Володимира Романовича – головуючого, доповідача,
Головатого Сергія Петровича,
Юровської Галини Валентинівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Голубицького Сергія Германовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини п'ятої статті 11 Закону України „Про управління об'єктами державної власності“ від 21 вересня 2006 року № 185–V (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 46, ст. 456) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Мойсика В.Р. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. До Конституційного Суду України звернувся Голубицький С.Г. із клопотанням визнати такими, що не відповідають частині четвертій статті 13

Конституції України (є неконституційними), положення частини п'ятої статті 11 Закону України „Про управління об'єктами державної власності“ від 21 вересня 2006 року № 185–V зі змінами (далі – Закон).

Частиною п'ятою статті 11 Закону встановлено особливості управління та обмеження щодо розпорядження об'єктами державної власності, а саме:

«5. Господарська організація, у статутному капіталі якої є корпоративні права держави, за підсумками календарного року зобов'язана спрямувати частину чистого прибутку на виплату дивідендів згідно з порядком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Частина чистого прибутку Державної керуючої холдингової компанії, яка за підсумками календарного року має бути спрямована на виплату дивідендів, визначається її наглядовою радою.

Господарськими товариствами енергетичної галузі, 100 відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій, чистий прибуток, з якого розраховуються та сплачуються дивіденди, зменшується на суму цільових коштів (обсяг інвестиційної складової), що надійшли у складі тарифу і спрямовуються на виконання інвестиційних проектів, рішення щодо яких приймаються Кабінетом Міністрів України, та на обсяг повернення кредитних коштів (у складі тарифу), що були запозичені для фінансування капітальних вкладень на будівництво (реконструкцію, модернізацію) об'єктів згідно з відповідними рішеннями Кабінету Міністрів України.

Господарські товариства, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, до 1 травня року, що настає за звітним, приймають рішення про відрахування не менше 30 відсотків чистого прибутку на виплату дивідендів.

Господарські товариства, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, сплачують до Державного бюджету України дивіденди у строк не пізніше 1 липня року, що настає за звітним, нараховані пропорційно розміру державної частки (акцій) у їх статутних капіталах.

Господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100 відсотків, сплачують дивіденди безпосередньо до Державного бюджету України у строк не пізніше 1 липня року, що настає за звітним, у розмірі базових нормативів відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, але не менше 30 відсотків, пропорційно розміру державної частки (акцій) у статутних капіталах господарських товариств, акціонером яких є держава і володіє в них контрольним пакетом акцій.

На суму дивідендів на державну частку, несвоєчасно сплачених господарським товариством, у статутному капіталі якого є корпоративні права держави, та господарським товариством, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутному капіталі господарського товариства, частка держави якого становить 100 відсотків, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності, нараховується пеня, яка сплачується до загального фонду Державного бюджету України з розрахунку подвійної облікової ставки Національного банку України від суми недоплати, розрахованої за кожний день прострочення платежу, починаючи з наступного дня після настання строку платежу і по день сплати включно.

Господарські товариства, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, та господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави яких становить 100 відсотків, які не прийняли рішення про нарахування дивідендів до 1 травня року, що настає за звітним, сплачують до державного бюджету частину чистого прибутку у розмірі, визначеному за базовими нормативами відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, встановлених на відповідний рік, але не менше 30 відсотків, до 1 липня року, що настає за звітним. На суму таких коштів податковими органами нараховується пеня у порядку, визначеному

абзацом шостим цієї частини, яка сплачується до загального фонду Державного бюджету України.

Господарські товариства один раз на рік подають до податкового органу розрахунок частини чистого прибутку (доходу), дивідендів на державну частку в порядку та строки, встановлені Податковим кодексом України.

Платники частини чистого прибутку (доходу), дивідендів на державну частку несуть відповідальність за неподання або несвоєчасне подання до податкових органів розрахунку частини чистого прибутку (доходу), дивідендів на державну частку або за порушення правил нарахування та сплати (перерахування) таких платежів у порядку, передбаченому Податковим кодексом України.

Чистий прибуток господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, та господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави яких становить 100 відсотків, з якого розраховуються та сплачуються дивіденди відповідно до абзаців третього та п'ятого цієї статті, зменшується на суму прибутку, яка виникла в результаті виконання законів України „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо питань оподаткування природного газу та електричної енергії“, „Про деякі питання заборгованості підприємств оборонно-промислового комплексу – учасників Державного концерну „Укроборонпром“ та забезпечення їх стабільного розвитку“ та „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування підприємств – учасників Державного концерну „Укроборонпром“».

На думку автора клопотання, неконституційними є ті положення частини п'ятої статті 11 Закону, що встановлюють пріоритетність «виплати дивідендів державі як акціонеру (учаснику) переважно перед іншими акціонерами (учасниками), а саме:

а) обов'язкове перерахування дивідендів у строк не пізніше 1 липня року, що настає за звітним, у той час, як для інших акціонерів, відповідно до

частини другої статті 30 Закону України „Про акціонерні товариства“, виплата дивідендів за простими акціями здійснюється на підставі рішення загальних зборів акціонерного товариства у строк, що не перевищує шість місяців з дня прийняття загальними зборами рішення про виплату дивідендів;

б) контроль за перерахуванням дивідендів на користь держави здійснюється з боку податкового органу, у той час, як виплата дивідендів приватним суб'єктам залишається поза контролем держави;

в) пеня на недоплату (несвоєчасну сплату) нараховується з розрахунку подвійної облікової ставки Національного банку України від суми недоплати, розрахованої за кожний день прострочення платежу, починаючи з наступного дня після настання строку платежу і по день сплати включно, та стягується у безспірному порядку, у той час, як на користь приватного власника можуть бути нараховані тільки 3 % річних на суму недоплати, і то стягвані в судовому порядку;

г) господарські товариства, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, примушуються до сплати дивідендів навіть при відсутності рішення компетентного органу господарських товариств, у той час, як при відсутності такого рішення дивіденди приватним акціонерам (учасникам) сплачені бути не можуть».

Із матеріалів справи вбачається, що Голубицький С.Г. як акціонер Акціонерного товариства „Харківобленерго“ (далі – Товариство) звернувся до Господарського суду Харківської області з позовом до Товариства про: визнання недійсним рішення наглядової ради Товариства від 24 травня 2018 року в частині встановлення дати виплати дивідендів акціонерам Товариства до 16 жовтня 2018 року, встановивши дату виплати дивідендів – до 1 липня 2018 року; стягнення інфляційних втрат та 3 відсотків річних за несвоєчасну виплату дивідендів. Позовні вимоги обґрунтовані тим, що встановлення наглядовою радою Товариства дати виплати дивідендів до 16 жовтня 2018 року є порушенням, зокрема, вимог абзацу п'ятого частини п'ятої статті 11 Закону, оскільки „умови виплати дивідендів мають

бути однакові для всіх власників акцій одного типу та класу“. Рішенням суду першої інстанції від 10 червня 2019 року, залишеним без змін постановою Східного апеляційного господарського суду від 23 вересня 2019 року, позов задоволено частково – на користь Голубицького С.Г. стягнуто інфляційні втрати та 3 відсотки річних; в іншій частині позову Голубицькому С.Г. відмовлено.

Вказані судові рішення автор клопотання оскаржив до Верховного Суду, який у складі колегії суддів Касаційного господарського суду постановою від 25 лютого 2020 року залишив касаційну скаргу Голубицького С.Г. без задоволення, а рішення судів першої та апеляційної інстанцій – без змін.

Автор клопотання стверджує, що положення частини п'ятої статті 11 Закону порушують рівність „у правилах виплати дивідендів“.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

2.1. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); у конституційній скарзі зазначаються конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55).

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що автор клопотання не зазначив конкретних положень частини п'ятої статті 11 Закону, що містить

одинадцять абзаців, які належить перевірити на відповідність Основному Закону України. Крім того, Голубицький С.Г. не вказав, яке саме з гарантованих Конституцією України прав людини зазнало порушення внаслідок застосування оспорюваних положень Закону.

Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що автор клопотання не обґрунтував, у чому саме полягає неконституційність положень частини п'ятої статті 11 Закону. Порушуючи питання про невідповідність оспорюваних положень Закону частині четвертій статті 13 Конституції України, Голубицький С.Г. навів положення Основного Закону України, Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, практику Європейського суду з прав людини та Верховного Суду. Однак автор клопотання не навів аргументів щодо того, як саме оспорювані положення Закону призвели до порушення його прав. Цитування приписів Конституції України, наведення змісту положень законів без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності положень частини п'ятої статті 11 Закону.

Обґрунтовуючи неконституційність оспорюваних положень Закону, Голубицький С.Г. фактично висловлює незгоду із законодавчим регулюванням особливостей управління та обмежень щодо розпорядження об'єктами державної власності, однак така незгода не може вважатися належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності положень частини п'ятої статті 11 Закону в розумінні вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2.2. Відповідно до статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною, якщо з дня набрання

законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (пункт 2 частини першої); як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Конституційний Суд України визнає її розгляд необхідним із мотивів суспільного інтересу (частина друга); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

З аналізу конституційної скарги вбачається, що остаточним судовим рішенням у справі Голубицького С.Г. є постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 25 лютого 2020 року.

До Конституційного Суду України конституційна скарга Голубицького С.Г. надійшла 6 липня 2020 року, тобто строк її подання пропущено.

Голубицький С.Г. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням поновити пропущений строк подання конституційної скарги та розглянути його справу із мотивів суспільного інтересу, проте Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що підстав для визнання розгляду цієї конституційної скарги необхідним із вказаних мотивів у розумінні частини другої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ немає.

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що автор клопотання не дотримав вимог пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, а його конституційна скарга є такою, що подана з порушенням встановленого цим законом строку, що також є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“ та відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Голубицького Сергія Германовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини п'ятої статті 11 Закону України „Про управління об'єктами державної власності“ від 21 вересня 2006 року № 185-V зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**